

13 November 2024

జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ వార్తలు

<p>ద్రవ్యోల్బణం</p>	<p>వార్తల్లో ఎందుకు?</p> <ul style="list-style-type: none"> ఆహార ధరలు అక్టోబర్ లో రిటైల్ ద్రవ్యోల్బణాన్ని 6.2 శాతానికి పెంచాయి. <p>ముఖ్య అంశాలు:</p> <ul style="list-style-type: none"> ఇది ఆర్థిక వ్యవస్థలో వివిధ వస్తువులు మరియు సేవల ధరలలో స్థిరమైన పెరుగుదలను సూచిస్తుంది. ఇది సంవత్సరం వారీగా కొలుస్తారు. ఇది సాధారణంగా ఈ క్రింది విధంగా రేటుగా వ్యక్తీకరించబడుతుంది: <ul style="list-style-type: none"> ద్రవ్యోల్బణం రేటు = (ఈ కాలంలో ధర - మునుపటి కాలంలో ధర) X 100/మునుపటి కాలంలో ధర భారతదేశంలో, ద్రవ్యోల్బణం ప్రధానంగా 2 ధరల సూచికల ద్వారా కొలవబడుతుంది - టోకు ధరల సూచిక (WPI) మరియు వినియోగదారు ధర సూచిక (CPI). ప్రపంచవ్యాప్తంగా తరచుగా ఉపయోగించే ద్రవ్యోల్బణం యొక్క మరొక కొలత - GDP డిఫ్లెటర్
<p>కార్బన్ ట్రేడింగ్</p>	<p>వార్తల్లో ఎందుకు?</p> <ul style="list-style-type: none"> ప్రపంచ కార్బన్ మార్కెట్ ను ఖరారు చేయడానికి దీర్ఘకాలంగా ఎదురుచూస్తున్న ఒప్పందాన్ని ఆమోదించడానికి దేశాలు బాకులో వార్షిక వాతావరణ సమావేశం, COP29 కోసం సమావేశమయ్యాయి. ఈ మార్కెట్ దేశాలను ఒకదానితో ఒకటి కార్బన్ క్రెడిట్లను-కార్బన్ ఉద్ధారాలలో సర్టిఫైడ్ తగ్గింపులను వర్తకం చేయడానికి అనుమతిస్తుంది. ఈ క్రెడిట్ల ధర వ్యక్తిగత దేశాలు నిర్ణయించిన ఉద్ధార పరిమితుల ద్వారా నిర్ణయించబడుతుంది. <p>ముఖ్య అంశాలు:</p> <ul style="list-style-type: none"> కార్బన్ ట్రేడింగ్ అనేది పర్మిట్ హోల్డర్ కార్బన్ డయాక్సైడ్ ను విడుదల చేయడానికి అనుమతించే పర్మిట్లు మరియు క్రెడిట్లను కొనుగోలు చేయడం మరియు విక్రయించడం. ఇది గ్లోబల్ వార్మింగ్ కు దోహదపడే గ్రీన్ హౌస్ వాయువులను తగ్గించే లక్ష్యంతో మార్కెట్ ఆధారిత వ్యవస్థ, ముఖ్యంగా శిలాజ ఇంధనాలను కల్పడం ద్వారా విడుదలయ్యే కార్బన్ డయాక్సైడ్. ఉద్ధార వ్యాపార పథకం (క్యాప్-అండ్-ట్రేడ్ సిస్టమ్) పథకం కింద నియంత్రించబడుతున్న గ్రీన్ హౌస్ వాయు ఉద్ధారాలపై నియంత్రణ పరిమితిని లేదా 'టోపి'ని సెట్ చేస్తుంది. ఒక టన్ను CO2ను విడుదల చేసే హక్కును తరచుగా కార్బన్ 'క్రెడిట్' లేదా కార్బన్ 'అలవెన్స్'గా సూచిస్తారు. స్థూలంగా రెండు రకాల కార్బన్ మార్కెట్లు ఉన్నాయి: సమ్మతి మరియు స్వచ్ఛంద. ఉదాహరణలు - యూరోపియన్ యూనియన్ యొక్క ఉద్ధారాల వ్యాపార వ్యవస్థ (ETS) ది క్షీన్ డెవలప్ మెంట్ మెకానిజం (CDM), 1997లో క్యోటో ప్రోటోకాల్ ప్రకారం ఆమోదించబడింది. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో ఉద్ధార-తగ్గింపు ప్రాజెక్టులు తమ ఉద్ధార తగ్గింపు లక్ష్యాలలో కొంత భాగాన్ని చేరుకోవడానికి పారిశ్రామిక దేశాలు ఉపయోగించే కార్బన్ క్రెడిట్లను ఉత్పత్తి చేశాయి.

భారతదేశ పునరుత్పాదక ఇంధన రంగం

వార్తల్లో ఎందుకు?

- మినిస్ట్రీ ఆఫ్ న్యూ అండ్ రెన్యూవబుల్ ఎనర్జీ (MNRE) అక్టోబర్ 2023 మరియు అక్టోబర్ 2024 మధ్య భారతదేశ పునరుత్పాదక ఇంధన రంగంలో గణనీయమైన వృద్ధిని చూపుతూ కొత్త డేటాను ప్రచురించింది.
- ఈ పురోగతి 'పంచామృతం' లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా స్వచ్ఛమైన ఇంధన లక్ష్యాలను చేరుకోవడంలో భారతదేశం యొక్క అంకితభావాన్ని హైలైట్ చేస్తుంది.

ముఖ్య అంశాలు:

- భారతదేశం యొక్క స్థాపిత నాన్-ఫాసిల్ ఇంధన సామర్థ్యం గత 8.5 సంవత్సరాలలో 396% పెరిగింది మరియు 207.76 GW (పెద్ద హైడ్రో డిమాండ్ మరియు న్యూక్లియర్ తో సహా) కంటే ఎక్కువగా ఉంది, ఇది దేశం యొక్క మొత్తం సామర్థ్యంలో 46%.
- దేశం 2030 నాటికి UNFCCC యొక్క COP26 (గ్లాస్కో, 2021)లో 500 GW శిలాజ రహిత ఇంధన-ఆధారిత శక్తి యొక్క మెరుగైన లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించింది - పంచామృత ప్రతిజ్ఞ ప్రకారం పునరుత్పాదక శక్తిలో ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద విస్తరణ ప్రణాళిక.
- REN21 రెన్యూవబుల్స్ 2024 గ్లోబల్ స్టేట్స్ రిపోర్ట్ ప్రకారం, భారతదేశం RE ఇన్ స్టాల్ కెపాసిటీలో (పెద్ద హైడ్రో తో సహా) ప్రపంచవ్యాప్తంగా 4వ స్థానంలో ఉంది, పవన్ విద్యుత్ సామర్థ్యంలో 4వ స్థానంలో మరియు సౌర విద్యుత్ సామర్థ్యంలో 5వ స్థానంలో ఉంది.
- పంచామృత లక్ష్యాలు భారతదేశం యొక్క ఐదు కీలక వాతావరణ కార్యాచరణ ప్రణాళిక పాయింట్లు:

- నాన్-ఫాసిల్ ఇంధన శక్తి సామర్థ్యం: 2030 నాటికి 500 గిగావాట్ల (GW) నాన్-ఫాసిల్ ఇంధన శక్తి సామర్థ్యాన్ని సాధించడం
- పునరుత్పాదక శక్తి: 2030 నాటికి పునరుత్పాదక ఇంధనం నుండి భారతదేశం యొక్క శక్తి అవసరాలలో కనీసం సగం అయినా తీర్చడం
- కార్బన్ ఉద్ధారాలు: 2030 నాటికి 1 బిలియన్ టన్నుల కార్బన్ డయాక్సైడ్ (CO2) ఉద్ధారాలను తగ్గించడం
- కార్బన్ తీవ్రత: 2005 స్థాయిల ఆధారంగా 2030 నాటికి భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క కార్బన్ తీవ్రతను 45% తగ్గించడం
- నీకర-సున్నా ఉద్ధారాలు: 2070 నాటికి నీకర సున్నా కార్బన్ ఉద్ధారాల లక్ష్యాన్ని సాధించడం

NISAR మిషన్

వార్తల్లో ఎందుకు?

- కొత్త NASA-ISRO ఉపగ్రహం, 'NISAR,' భూమి పర్యవేక్షణను మార్చడానికి మరియు విపత్తు సంసిద్ధతను మెరుగుపరచడానికి సిద్ధంగా ఉంది.

ముఖ్య అంశాలు:

- NISAR (NASA-ISRO సింథటిక్ ఎపర్చర్ రాడార్) అనేది NASA మరియు ISRO మధ్య ఒక అద్భుతమైన ఉమ్మడి మిషన్.
- ఈ సహకార ప్రయత్నం భూమి యొక్క డైనమిక్ ఉపరితలాలు, మారుతున్న పర్యావరణ వ్యవస్థలు మరియు మంచు ద్రవ్యరాశిని కొలవడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- NISAR బయోమాస్, సహజ ప్రమాదాలు, సముద్ర మట్టం పెరుగుదల మరియు భూగర్భ జలాల గురించి కీలకమైన సమాచారాన్ని అందిస్తుంది.
- ఉపరితల మార్పులను అధ్యయనం చేయడం, సహజ ప్రమాదాలను పర్యవేక్షించడం, వాతావరణ నమూనాలను విశ్లేషించడం మరియు అంతరిక్షం నుండి భూమి యొక్క డైనమిక్ పర్యావరణ వ్యవస్థలపై మన అవగాహనను మెరుగుపరచడం, గ్రహం యొక్క భూమి మరియు మంచును దాని మూడేళ్ల మిషన్ జీవితంలో ప్రతి 12 రోజులకు సర్వే చేయడం దీని లక్ష్యాలు.

	<ul style="list-style-type: none"> • ఈ ఉపగ్రహం భూకంపాలు, మంచు పలకల కదలికలు, కొండచరియలు విరిగిపడడం మరియు అగ్నిపర్వత కార్యకలాపాల నుండి కదలికలను గమనిస్తుంది, అడవులు, చిత్తడి నీలలు మరియు వ్యవసాయ భూములలో మార్పులను ట్రాక్ చేస్తుంది మరియు మౌలిక సదుపాయాల స్థిరత్వాన్ని కూడా తనిఖీ చేస్తుంది. • NISAR మిషన్ యొక్క ప్రాముఖ్యత: <ul style="list-style-type: none"> ○ భూమి పరిశీలన మరియు పర్యవేక్షణ: NISAR ప్రతి 6 రోజులకు 3 సంవత్సరాల పాటు భూమి యొక్క పర్యావరణ వ్యవస్థలు, ఉపరితల గతిశీలత మరియు మంచు ద్రవ్యరాశిని క్రమం తప్పకుండా పర్యవేక్షిస్తుంది, బయోమాస్, సహజ ప్రమాదాలు, సముద్ర మట్టం పెరుగుదల మరియు భూగర్భ జలాలపై క్లిష్టమైన డేటాను అందిస్తుంది. ○ సాంకేతిక పురోగతులు: NISAR అనేది డ్యూయల్-బ్యాండ్ సింథటిక్ ఎపర్చర్ రాడార్ (L-బ్యాండ్ మరియు S-బ్యాండ్)ను ఉపయోగించుకునే మొదటి ఉపగ్రహ మిషన్, ఇది అన్ని వాతావరణ పరిస్థితులలో అధిక-రిజల్యూషన్ ఇమేజింగ్ మరియు ఖచ్చితమైన ఉపరితల మార్పు కొలతలను అనుమతిస్తుంది. ○ ఎర్త్ సైన్స్లో విప్లవాత్మక మార్పులు: NISAR యొక్క రాడార్ ఇమేజరీ భూ ఉపరితల మార్పులు, వనరుల నిర్వహణ, ప్రమాద సంసిద్ధత మరియు స్థానిక మరియు ప్రాంతీయ ప్రమాణాలలో కొనసాగుతున్న సంక్షోభాల సమగ్ర పర్యవేక్షణ మరియు విశ్లేషణను అనుమతిస్తుంది. ○ అంతర్జాతీయ సహకారం: NISARపై NASA మరియు ISRO భాగస్వామ్యం అంతరిక్ష పరిశోధన మరియు శాస్త్రీయ పరిశోధనలో అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని నొక్కి చెబుతుంది
<p>ఫారిన్ కంట్రీబ్యూషన్ రెగ్యులేషన్ యాక్ట్ (FCRA)</p>	<p>వార్తల్లో ఎందుకు?</p> <ul style="list-style-type: none"> • అభివృద్ధి వ్యతిరేక కార్యకలాపాలకు విదేశీ నిధులను మళ్లించడం, హానికరమైన నిరసనలను ప్రేరేపించడం, మత మార్పిడులను ప్రోత్సహించడం సహా ప్రభుత్వేతర సంస్థ (ఎన్టీఓ) యొక్క విదేశీ విరాళాల (నియంత్రణ) చట్టం (ఎఫ్ఐఆర్ఎ) రిజిస్ట్రేషన్ తరస్కరించడానికి లేదా రద్దు చేయడానికి కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖ 17 కారణాలను ఉదహరించింది. <p>ముఖ్య అంశాలు:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ఇది భారతదేశంలోని NGOలు మరియు ఇతరులకు నిర్దిష్ట వ్యక్తులు లేదా సంఘాలు అందించే విదేశీ విరాళాలను (ముఖ్యంగా ద్రవ్య విరాళాలు) నియంత్రించడానికి పార్లమెంటుచే రూపొందించబడిన చట్టం. • చట్టం, దాని ఏకీకరణ రూపంలో, వాస్తవానికి 1976లో ఆమోదించబడింది మరియు 2010లో ప్రధానంగా సవరించబడింది. • భారతదేశంలో ఎన్నికల రాజకీయాలు, సామాజిక, రాజకీయ, ఆర్థిక లేదా మతపరమైన చర్చలను తప్పుడు ప్రయోజనాల కోసం మరియు ప్రజా ప్రయోజనాలకు హానికరమైన కార్యకలాపాల కోసం విదేశీ సంస్థలు ప్రభావితం చేయకుండా నిరోధించడం ఈ చట్టం లక్ష్యం. • ఈ చట్టం హోం వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ (MHA) పరిధిలోకి వస్తుంది. • 'విదేశీ సహకారం' అంటే ఏదైనా విదేశీ మూలం ద్వారా చేసిన విరాళం, బట్టావ్డా లేదా బదిలీ: <ul style="list-style-type: none"> ○ వ్యాసం (ఒక వ్యక్తికి అతని/ఆమె వ్యక్తిగత ఉపయోగం కోసం బహుమతిగా ఇచ్చిన వ్యాసం కాదు, దీని మార్కెట్ విలువ లక్ష రూపాయల కంటే ఎక్కువ కాదు); ○ కరెన్సీ (భారతీయ లేదా విదేశీ); ○ భద్రత.

తెలుగు

ADDAPEDIA

To get free Live Classes,
Materials Scan this QR Code &
Download our Adda247 App

Daily Current Affairs Encyclopedia

	<ul style="list-style-type: none"> • మరొక దేశంలో నివసిస్తున్న భారత పౌరుడు (ఉదా. ప్రవాస భారతీయుడు (NRI)) అతని/ఆమె వ్యక్తిగత పొదుపు నుండి సాధారణ బ్యాంకింగ్ మార్గాల ద్వారా చేసే విరాళాలు విదేశీ విరాళాలుగా పరిగణించబడవు. • స్వీకరించబడిన విదేశీ సహకారం అది స్వీకరించబడిన ప్రయోజనం కోసం మాత్రమే ఉపయోగించబడాలి మరియు ఒక ఆర్థిక సంవత్సరంలో స్వీకరించబడిన విదేశీ సహకారంలో 20% కంటే ఎక్కువ పరిపాలనా ఖర్చులను తగ్గించడానికి ఉపయోగించబడదు. • ఢిల్లీలోని స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాలో విదేశీ నిధుల రసీదు కోసం బ్యాంక్ ఖాతాను తొరవడానికి విదేశీ విరాళాలను స్వీకరించాలని కోరుకునే ప్రతి వ్యక్తి లేదా NGO FCRAకి అవసరం.
--	--

Test
Prime

ALL EXAMS,
ONE SUBSCRIPTION.

RAILWAY PRIME
TEST PACK

NTPC | RRC | ALP & More

Test Series

తెలుగు

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

To get free Live Classes,
Materials Scan this QR Code &
Download our Adda247 App

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.